

Stručna formacija (V): Pronaći pravi put

Na našem profesionalnom putu formacija nam pomaže zadržati fokus na nadnaravnom cilju i uspješno integrirati sva različita ljudska dobra u naš život.

13.04.2023.

Život svakog čovjeka, pa tako i profesionalni život, putovanje je sastavljeno od faza, raskrižja, zavoja, uspona i padova, ciljeva, pobjeda i frustracija. Kristov život također je

bio putovanje. Prošao je kroz faze rasta od djetinjstva do zrelosti. Proputovao je cijelu Svetu zemlju. I od trenutka svog utjelovljenja u Nazaretu započeo je dugo putovanje do Jeruzalema za svoju Pashu.

U našem svakodnevnom životu Isus na tajanstven način hoda uz nas, kao s učenicima iz Emausa.[1] On nas prati u našem radu, a mi ga nastojimo otkriti u ljudima s kojima komuniciramo u našem zanimanju. Duhovna, doktrinarna, ljudska, apostolska i stručna formacija koju primamo pomaže nam održati našu želju za susretom s Njim i učiniti je stvarnošću u vlastitom životu. A kada ne znamo kojim putem krenuti na poslu ili koju odluku donijeti, vidimo se poput Tome koji se obraća Kristu: Toma mu reče: „Gospodine, ne znamo kamo ideš; kako možemo znati put?" Isus mu reče: „Ja sam Put i Istina i Život." [2]

Profesionalna raskrižja

Uspješno putovati putem našeg kršćanskog života znači znati da ono što objedinjuje sve naše izbore, rute i projekte jest cilj: sudjelovati u božanskoj blizini i pomoći drugima da je otkriju. I kao što je rekao papa Franjo, „pravi je put Isus.”[3] On nas poziva, vodi, podupire i prati kroz prividnu raspršenost naših svakodnevnih aktivnosti i odgovornosti.

Unatoč našoj želji da vjerno slijedimo svoj poziv za posvećenjem zemaljske stvarnosti, nemamo uvijek jasnu viziju o tome koja je najbolja profesionalna odluka da to postignemo, osobito kada utječe na druge jednako važne aspekte naših života. Je li dobra ideja prihvatiti premještaj u drugu zemlju ili bi to bilo štetno za djecu? Trebaju li muž i žena zajedno pokrenuti posao ili bi to negativno utjecalo na njihov odnos?

Bi li bilo najbolje nastaviti studirati kako bi imali više mogućnosti za posao ili bi bilo bolje vjenčati se mlad? Je li dobra ideja smanjiti svoje radno vrijeme ili se preseliti u drugi grad zbog apostolske potrebe ili bi to značilo izlaganje moje profesionalne budućnosti riziku? Trebam li prihvatiti ovaj novi posao koji mi omogućuje širi opseg djelovanja ili je moj pravi motiv pusta ambicija ili želja za izbjegavanjem drugih obaveza? I u svakom od tih pitanja mi ga pitamo: „Gospodine, što želiš od mene? Koji je najbolji put? Kako mogu bolje integrirati brak i posao, povezati to što sam majka ili otac i posao, apostolat i rad, dostupnost i posao...? Gdje me Ti čekaš?”

Odgovor će ovisiti o našim specifičnim okolnostima, ali postoje neka jasna načela koja uvijek trebaju voditi naš izbor: dati prednost ljudima nad stvarima, stvarnosti nad idejama, cjeline nad dijelom,

duhovnog dobra nad materijalnim. Dijalog s onima na koje naša odluka utječe, traženje savjeta od nekoga tko dobro poznaje našu obiteljsku situaciju, profesionalno okruženje i osobne karakteristike, također može biti od velike pomoći. I uvijek, obraćajući svoje srce u molitvi Isusu, „Pravom putu”, jer „u toj tišini možemo u svjetlu Duha razaznati putove svetosti na koje nas Gospodin poziva.”[4]

Nismo sami

Na našem profesionalnom putu nikada ne hodamo sami. Njime uvijek putujemo s onima s kojima smo u bližim odnosima i vezama: s obitelji, prijateljima, kolegama. I na poseban način, s onima kojima smo posvetili svoju budućnost: mužem ili ženom, djecom, i onima koji imaju poziv za Opus Dei, drugim ljudima u našoj obitelji koja je Djelo i onima kojima su njegova evangelizacijska

nastojanja usmjerena. Jer oni su postali dio našeg vlastitog identiteta i misije.

„Svatko tko radi i ima obitelj treba nastojati uravnotežiti ove dvije sfere, kako muškarci tako i žene, i računati na Božju pomoć da posveti svoje uobičajene okolnosti.“ [5] U nekim je zanimanjima prisutnost kod kuće možda veći izazov (na primjer, vozač kamiona, stjuardesa u zrakoplovnoj kompaniji ili ribar) i zahtijeva posebno kreativnu i zajedničku predanost.

Ponekad se na svom profesionalnom putu možemo susresti s potrebom da usporimo ili preračunamo rutu, kada to zahtijevaju naši pratoci. To može uključivati bolno odricanje. Narodna mudrost kaže da onaj koji putuje sam prije stiže, a onaj koji putuje u društvu ide dalje. U sadašnjem okruženju profesionalni napredak ponekad može izgledati kao jedini

kompas kojim se treba voditi, jedini orijentir za donošenje odluka. Stoga, kada se pojavi potreba da ponovno iscrtamo kartu za svoj život, trebamo obnoviti značenje poslanja u našem životu i sjetiti se vrijednosti ljudskih veza, jačajući našu zahvalnost za sva ostala blaga koja smo primili.

Moramo riskirati uzdajući se u Boga i druge, a ne samo u sigurnost da sve u svom životu imamo pod kontrolom.

„Sve se može prihvatiti i integrirati u naš život u ovome svijetu i postati dio našega puta prema svetosti“, [6] uvjerava nas papa Franjo.

Ponekad se na našem profesionalnom putu mogu pojaviti prepreke, prečaci ili nove nepredviđene mogućnosti. Budući da je to profesionalni život put, on zahtijeva vrijeme, strpljenje, ponovni napor, zaustavljanja; a putovanje njime zahtijeva stavljanje u igru naše osobne slobode i inicijative, s rizikom koji se tu podrazumijeva. Ali uvijek

trebamo imati na umu da nas, kao i na putu u Emaus, Bog uvijek čeka u ovim novim okolnostima i da nas njegova providnost vodi i podupire.

Profesionalni put je uvijek otvoren put, jer njime ne idemo sami; i otvoren je Božjim iznenađenjima. Svi smo iskusili da ono što se činilo kao gubitak često otvara vrata većem dobitku. U isto vrijeme, uvijek trebamo imati na umu našu istinsku ambiciju, jer cilj je visok: staviti Krista na vrh svih ljudskih aktivnosti.[7] Zato trebamo držati oči uprte u Isusa. Ponekad nas može potaknuti da usporimo i nakratko stanemo, poput dvojice učenika iz Emausa, dok nas ponekad šalje u daljine, poput apostola.

Uzdignimo pogled

Poziv i poslanje za nas su neodvojivi, kao što su bili i u Kristovu životu. Naša misija je dio našeg identiteta i definira nas. Živimo za Boga i za

duše; cijeli naš život je služenje. Možemo reći, kao i On, za to sam rođen i za to sam došao na svijet.[8]

Trebamo veliko i otvoreno srce da bismo ostvarili ono na što nas poziva Prelat Opusa Dei: „Pozvani smo inicijativom i spontanošću pridonijeti poboljšanju svijeta i kulture našeg vremena, tako da se otvore Božjem planovi za čovječanstvo: planovi njegova srca, koji se održavaju iz naraštaja u naraštaj.” [9] Kao što je sveti Josemaría rekao: „Predajmo svoje živote u potpunosti našem Gospodinu, radeći što je moguće savršenije, svatko u svom profesionalnom zadatku, nikada ne zaboravljajući da moramo imati jednu težnju u svim našim djelima: staviti Krista na vrh svih ljudskih aktivnosti.”[10]

Ovo poslanje uključuje sve dimenzije ljudskog života: obitelj, posao,

prijateljstva, odmor, bolest itd. Stavljanje Krista u središte našeg života također podrazumijeva stavljanje Njega u središte našeg profesionalnog putovanja. On je svjetlo koje nas vodi na ovom putu, omogućavajući nam da donesemo prave odluke na svakom raskrižju.

Benedikt XVI jednom je u homiliji uskrsnog bdijenja rekao: „Krist dijeli svjetlo od tame. U njemu prepoznamo što je istina, a što laž, što je sjaj, a što tama. S njim u nama izvire svjetlo istine i počinjemo shvaćati. Jednom prilikom, kad je Krist pogledao ljude koji su ga došli slušati tražeći od njega neko vodstvo, sažalio se prema njima jer su bili kao ovce bez pastira (usp. Mk 6,34). Usred kontradiktornih poruka tog vremena, nisu znali na koju stranu krenuti. Kakvo veliko suosjećanje mora osjećati i u naše vrijeme – zbog svih beskrajnih priča iza kojih se ljudi skrivaju, dok su u stvarnosti

potpuno zbunjeni. Gdje moramo ići? Koje su vrijednosti po kojima možemo urediti svoj život? Po kojim vrijednostima možemo odgajati naše mlade, a da im ne dajemo norme koje možda ne mogu podnijeti ili zahtijevajući ono što im možda ne bi trebalo nametati? On je Svjetlo.”[11]

Zajedno radi napredovanja

Profesionalni život danas je dinamična stvarnost koja se stalno razvija. Moramo neprestano težiti otkrivanju i razumijevanju potreba onih oko nas, ne samo kako bismo se suočili s promjenjivim zahtjevima svijeta rada, već i kako bismo bolje služili drugima u vlastitoj profesiji.

Ljubav, koja oživljava i oživotvoruje naš rad, uvijek je dinamična. Ona treba rasti i jačati te nas potaknuti da se trudimo usavršavati svoje stručno znanje i kompetencije. Ova dinamika ljubavi daje nam spokoj kada se suočavamo s poteškoćama i umorom

u našem poslu. I pomaže nam
pronaći jedinstvo izvan sukoba, jer
pogled ljubavi ujedinjuje i uvijek
traži dobro.

Profesionalna predanost potaknuta
milosrđem nije puki životopis.
Formacija koju stječemo nastojanjem
da posvetimo svoj rad nas obogaćuje;
vodi nas da rastemo u znanju i
vještinama; daje nam šire iskustvo
ljudskosti; omogućuje nam
fleksibilno rješavanje raznih
problema; čini nas promišljenijima i
odlučnijima. A to nam zauzvrat
pomaže da se bolje brinemo o svojoj
obitelji i da proširimo krug prijatelja.
Omogućuje nam djelotvorniju
evangelizaciju, širi nam srca i
izoštrava oči, potpunije nas
poistovjećujući s Kristom. Zahtjevnost i
gorljiva predanost našoj profesiji,
gorljivo provedena s osjećajem
služenja i misije, nije u suprotnosti sa
stavom dostupnosti i otvorenosti za
potrebe drugih, već omogućuje

potpuniju dostupnost. Kao što je prelat Opusa Dei naglasio, raspoloživost se „u potpunosti pokazuje kada uzmemo u obzir koje smo talente primili od Boga, kako bismo ih stavili u službu apostolskog poslanja. A mi ‘činimo prvi potez’: nudimo se, s inicijativom. Stoga dostupnost nije nepokretnost nego, naprotiv, uobičajena želja da se krećemo ‘Božjim tempom’”[12].

Osobna ispunjenost ne svodi se na profesionalnu niti ovisi samo o njoj. Profesija (konkretna) dio je tog ispunjenja, ali ga ne iscrpljuje, jer tako često mijenjamo zanimanja i poslove. Oni koji ostanu bez posla često moraju svoj život preusmjeriti na drugo polje. Netko kome sadašnji posao postaje monoton može pokušati upotrijebiti svoje vještine na novi način zarađivanja za život. Oni koji su zbog obiteljskih ili apostolskih razloga nekoliko godina

prestali obavljati svoje zvanje, mogu se na kraju vratiti s novim zamahom.

Ono što uvijek mora biti prisutno je profesionalni stav s kojim obavljamo sve svoje poslove i zadatke. Neka obilježja ovog stava su, na primjer, „briga o detaljima bez gubljenja iz vida cjeline, imajući na umu način na koji naš rad utječe na rad drugih, njegovanje odnosa koje uspostavljamo svojim radom, spremnost i velikodušnost da oblikujemo druge kako bi mogli napredovati, pomažući u rješavanju društvenih problema, postavljajući zadnje kamenje.”[13]

Profesionalni poziv je, dakle, dio mnogo šire perspektive za nečiji život: poziv koji svaka osoba dobiva od Boga, koji je svjetlo za vidjeti i snaga za ostati vjerni u svim svakodnevnim situacijama.[14] Ovo svjetlo i snaga, hranjeni molitvom i formacijom, pomažu nam da svoj

profesionalni rad postavimo na pravo mjesto, da u svakoj situaciji razlikujemo, želimo i bираmo ono što je najbolje. Stoga pokušavamo izbjeći prosječnost i konformizam koje može proizvesti udobnost zajamčene plaće; ili pretjeranu predanost koja posao pretvara u mjesto bijega, gdje su zahtjevi obiteljskog života po strani i gdje je lako pronaći isprike za produljenje radnog dana; ili sebičnost svođenja naše profesije na sebični pothvat u kojem nalazimo osobno zadovoljstvo odvojeno od drugih.

Božji putevi

Mnogi ljudi iz osobnih, obiteljskih ili društvenih razloga odluče napustiti vlastitu profesiju i posvetiti se drugim poslovima. Često je sam život taj koji određuje naš profesionalni put, a ne studij koji smo pohađali ili obuka koju smo prošli. U tim slučajevima, nečija profesionalna

priprema stavlja se u službu novog puta kojim se kreće, gdje se jača životni zadatak. To se dogodilo apostolima koje je Krist pozvao na obalama Galilejskog jezera: Učinit ću vas ribarima ljudi.[15]

Sveti Josemaría jednom je rekao: „Profesionalni poziv je nešto što se neprestano definira kroz naš život. Često se događa da osoba koja je započela određeni studij kasnije otkrije da je talentiranija za druge poslove, te promijeni karijeru; ili završi specijalizirajući se u drugom području od onog predviđenog na početku; ili pronalazi, u potpunom obavljanju svoje odabrane profesije, novo polje rada koje joj omogućuje da poboljša društveni položaj svoje obitelji ili da učinkovitije pridonese dobru zajednice; ili je primorana iz zdravstvenih razloga promijeniti okolinu i zanimanje.”[16]

Nije materijalni sadržaj onoga što radimo to što daje smisao i vrijednost našem radu, već njegov odnos s ljudskom i duhovnom dobrobiti osobe koja radi i onih s kojima smo u bližoj vezi.[17] Stoga možemo razumjeti zašto milosrđe u konačnici daje smisao i vrijednost našem radu. „Svoju punu dostupnost moramo shvatiti i živjeti kao slobodu, u smislu da smo vezani samo ljubavlju (odnosno, ne vezani kao nužnost za posao, mjesto gdje boravimo itd., a istovremeno smo dobro ukorijenjeni tu gdje jesmo). Ono što nas čini slobodnima nisu vanjske okolnosti, nego ljubav koju imamo u našim srcima.”[18]

Apostolsko poslanje koje nam je Bog povjerio, da učinimo božanskim sve staze na zemlji, omogućuje nam da budemo svjetlo drugima, posebno u svom poslu i iz našeg rada. „Shvatite koja je to riječ, Isusova poruka, koju Bog želi progovoriti svijetu vašim

životom. Dopustite da se transformirate. Dopustite da vas Duh obnovi, tako da se to može dogoditi, tako da uspijete u svojoj dragocjenoj misiji. Gospodin će to dovesti do ispunjenja usprkos vašim pogreškama i pogrešnim koracima, pod uvjetom da ne napustite put ljubavi, nego ostanete uvijek otvoreni njegovom nadnaravnom djelovanju, koje pročišćava i prosvjetljuje.”[19]

[1] Usp. Lk 24,13-35.

[2] Iv 14,5-6.

[3] Franjo, „Making One’s Way”, homilija u Santa Marti, 3. svibnja 2016.

[4] Franjo, Gaudete et exsultate, br. 150.

[5] Paula Hermida, Cristianos en la sociedad del siglo XXI. Entrevista a

Fernando Ocáriz, Cristiandad,
Madrid 2020., str. 47-48.

[6] Franjo, Gaudete et exultate, br.
26.

[7] Usp. sveti Josemaría, Pismo 6, br.
12c.

[8] Iv 18,37.

[9] Fernando Ocáriz, Pastoralno
pismo, 14. veljače 2017., br. 8.

[10] Sveti Josemaría, Pismo, 15.
listopada 1948., br. 41, u Ernst
Burkhart, Javier López, Vida
Cotidiana y santidad en la enseñanza
de san Josemaría, sv. I, Rialp, Madrid
2010., str. 428. Usp. Kovačnica, br.
678.

[11] Benedikt XVI., Homilija na
Vazmenom bdijenju, 11. travnja
2009.

[12] Fernando Ocáriz, Pastoralno
pismo, 28. listopada 2020., br. 11.

[13] Ana Marta González, „Svijet i ljudsko stanje u svetom Josemaríji Escrivi. Kršćanski ključevi za filozofiju društvenih znanosti,” u Romani br. 65, srpanj-prosinac 2017.

[14] Usp. Fernando Ocáriz, Pastoralno pismo, 28. listopada 2020., br. 2.

[15] Mk 1,17.

[16] Sveti Josemaria, Pismo, 15. listopada 1948., br. 33; citirali Ernst Burkhardt i Javier Lopez, Vida Cotidiana y santidad en la enseñanza de san Josemaría, Madrid 2013., sv. III, str. 180.

[17] Usp. sveti Josemaría, Pismo, 29. srpnja 1965., br. 13.

[18] Fernando Ocáriz, Pastoralno pismo, 28. listopada 2020., br. 11.

[19] Franjo, Gaudete et exultate, br. 24.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/strucna-
formacija-v-pronaci-pravi-put/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/strucna-formacija-v-pronaci-pravi-put/)
(5.08.2025.)